FRANKLIN TEMPLETON INVESTMENT MANAGEMENT LIMITED UNITED KINGDOM Bucharest Branch
Premium Point Building
78-80 Buzesti, 8th floor
Bucharest 011017
Romania

Tel: +40 (0) 21 2009 600
Fax: +40 (0) 21 2009 631

La ce să ne așteptăm în 2019: o economie cu performanțe bune, în general, condiționată fundamental de stabilitate legislativă și de investiții

Perspective asupra României în 2019

De Johan Meyer, CEO Franklin Templeton Investments Sucursala București și Manager de Portofoliu al Fondului Proprietatea

România a fost în 2018 una dintre economiile cele mai performante din Uniunea Europeană, cu o creştere estimată a PIB real de 4% y-o-y. Cu toate acestea, după un avans record și o accelerare semnificativă în ultimii ani, economia României se îndreaptă acum spre un viitor incert. Schimbările fiscale neașteptate din sectoare esențiale ale economiei, adoptate în decembrie 2018, riscă sa afecteze serios potențialul de creștere al țării.

În opinia noastră, anul 2019 va fi marcat de încetinirea creșterii consumului privat, inflație moderată, șomaj scăzut, dar și de o presiune crescută asupra ratelor dobânzii. Anul acesta se profilează și apariția unui set de dezechilibre - adâncirea deficitelor de cont curent și bugetar, dar și creșterea inflației, care ar trebui gestionate într-o manieră transparentă și consecventă. În timp ce indicatorii macro-economici cel mai probabil vor fi robuști, mare parte din evoluția lor va depinde de capacitatea Statului de a atrage, facilita și gestiona investiții, pe măsură ce nevoia de fluxuri de investiții – inclusiv prin absorbția de fonduri UE – va deveni mai pronunțată.

Creșterea economică a României se afla pe un trend descendent pentru anul 2019, comparativ cu 2018, chiar și înainte de adoptarea Ordonanței de Urgență (OUG) 114/2018 la sfârșitul lunii decembrie, care ne-a forțat să ne reevaluăm așteptările. Pe de o parte, suntem de părere că decelerarea economică ar putea deveni mai pronunțată, dar, pe de altă parte, lipsa studiilor de impact pentru măsurile introduse împiedică previziuni mai precise. Totuși, credem că măsurile introduse pot avea efecte grave și ample, inclusiv asupra pieței de capital.

Principalele sectoare și tendințe de urmărit în 2019

Considerăm că anul 2019 va marca o tendință de încetinire a sectorului de consum, cât și de creștere a ratelor de dobândă, pentru a ține inflația sub control. Estimăm un nivel de inflație moderat, de 3-4%.

Previziunile noastre privind sectorul energiei s-au schimbat, ca urmare a adoptării OUG 114/2018. Deși inițial eram optimiști privind potențialul său de a crea locuri de muncă și a contribui la veniturile statului pe termen lung, plafonarea prețurilor la gaze și energie și noul regim de taxare pot periclita grav independența energetică a țării.

Și sectorul bancar a fost lovit în mod sever. Recent introdusă, taxa pe activele bancare poate avea efecte adverse, de domino, pentru întreaga economie, în special pe fondul creșterii dezechilibrelor macro-economice, care trebuie adresate prin politici prudente și prietenoase cu piața. De fapt, cu o astfel de măsură, România, în mod inexplicabil, își face rău sieși, dar și propriilor cetățeni, cei care vor fi nevoiți, în final, să *„achite nota de plată”*.

FRANKLIN TEMPLETON INVESTMENTS

FRANKLIN TEMPLETON INVESTMENT MANAGEMENT LIMITED UNITED KINGDOM Bucharest Branch
Premium Point Building
78-80 Buzesti, 8th floor
Bucharest 011017
Romania

Tel: +40 (0) 21 2009 600
Fax: +40 (0) 21 2009 631

Pe de altă parte, infrastructura rămâne o zonă cu potențial permanent – deși niciodată împlinit – în timp ce piața muncii rămâne ancorată în cifre bune. Este probabil ca rata șomajului să rămână joasă, sub nivelul de 5%, însă tot mai multe companii se plâng de un deficit de personal calificat. Încurajăm autoritățile să ia măsuri pentru a face piața muncii mai ușor accesibilă pentru muncitorii străini în sectoarele în care este o nevoie critică de forță de muncă. Alte sectoare care merită urmărite sunt cel imobiliar, agricultura și IT-ul.

Având în considerare această situație complexă, este esențial ca România să cultive un mediu în care companiile au încredere să investească în afaceri pe termen lung, astfel încât să continue să genereze venituri pentru stat într-un mod sustenabil, prin dividende și taxe pe profit. În acest sens, ar fi de un real folos o strategie guvernamentală de investiții, cuplată cu un cadru legal și de reglementare previzibil, care funcționează spre beneficiul – și nu *împotriva* – sectorului privat. La fel de important pentru performanța economică generală a țării va fi menținerea deficitului bugetar sub nivelul de 3%.

Piața de capital rămâne atractivă, dar cu o nevoie acută de lichiditate

Piața de capital din România rămâne atractivă, generând randamente ridicate, după cum am văzut la sfârșitul anului 2018. Cu toate acestea, investitorii străini se confruntă cu opțiuni limitate, în principal, la doar două sectoare – energia și serviciile financiare. Astfel, pe *„lista de dorințe”* a pieței de capital în 2019 ar trebui să se regăsească listarea unor mari companii de stat din domenii variate, ca instrument de încurajare a investițiilor pe piața de capital. Creșterea lichidității astfel rezultată este, de altfel, un criteriu pentru ca România să dobândească statutul de Piață Emergentă.

Merită să tragem câteva învățăminte din căderea pieței de capital de la sfârșitul anului precedent, ca reacție la anunțul neașteptat al Guvernului privind noile măsuri fiscale dure, şi anume că un cadru legal imprevizibil poate, de unul singur, să amenințe încrederea investitorilor și, implicit, stabilitatea întregii piețe de capital. Mai mult, schimbările legate de sistemul de pensii riscă să afecteze Pilonul II, iar sustenabilitatea pensiilor viitoare va deveni incertă. Aceste măsuri specifice pot avea un impact foarte grav asupra întregii piețe de capital locale, a cărei creștere a fost constant susținută de fondurile private de pensii în ultimii ani.

În concluzie, credem că România rămâne o destinație de investiții atractivă în 2019, cu un peisaj economic încă fertil, deși în mod semnificativ mai volatil comparativ cu anul trecut. Există mult potențial de fructificat, dar este esențial ca Guvernul și alte instituții care legiferează și reglementează să cultive un mediu previzibil, stabil, care încurajează și facilitează investițiile, precum și să depună eforturi de a implementa politici economice sănătoase, dezvoltate pentru un orizont de timp îndelungat.